

Diagnosi LGTBI a Palma

Investigació realitzada per

Subvencionada per

Ajuntament de Palma

Agraïments: a totes les persones LGTBI que han invertit el seu temps a bolcar una part de les seves vivències i realitats, per l'exposició que això comporta i la dificultat de reviure moments traumàtics en pro de l'avanç i la transformació social.

Projecte desenvolupat per: Ben Amics Assoc. LGTBI de les Illes Balears

Creative Commons (BY, NC, ND)

Equip investigador: Jan (Alejandro) Gómez Saiz, Leonor Aragón Martorell i Tatiana Casado de Staritzky.

Disseny i maquetació: Víctor Sánchez

ÍNDEX

1 - Introducció	6
2 - Objectius de la investigació	7
3 - Metodologia	8
4 - Mostra	10
5 - Resultats de l'anàlisi quantitativa (enquestes)	20
6 - Conclusions	35

1 - Introducció

Aquest projecte d'investigació pilot DIAGNOSI LGTBI A PALMA desenvolupat per Ben Amics i subvencionat per l'Ajuntament de Palma, per conèixer la realitat i necessitats de les persones LGTBI del municipi.

La LGTBIfòbia continua present a la societat i es tradueix en diferents formes de violència, desigualtat i obstacles en l'accés a serveis i recursos, i per això es fa imprescindible la investigació en aquesta matèria tan poc explorada per poder abordar l'elaboració i desenvolupament de polítiques públiques eficaces i transformadores.

El resultat d'aquest projecte és l'informe que té a continuació, el que pretén com a resum recopilar la feina realitzada entre desembre de 2021 i maig de 2022, com una primera aproximació al coneixement de les persones LGTBI i des de les persones LGTBI, ja que l'equip investigador es compon per persones del col·lectiu, el que aporta també la vivència pròpia i la proximitat en el maneig de les dades, en una investigació social com aquesta, rigorosa i científica, però sent conscient que la mirada investigadora mai és objectiva.

Així que, resulta doblement empoderant que sigui la mateixa comunitat la que analitzi les seves problemàtiques i estratègies enfront de la violència, partint de la base de la Investigació-Acció Participativa, amb mirada comunitària i de canvi social.

2 - Objectius de la investigació

OBJECTIU GENERAL

Conèixer la realitat de les persones LGTBI de Palma i els nivells de LGTBIfòbia.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Determinar la percepció de LGTBIfòbia per part de les persones LGTBI de la ciutat.
- Avaluar el grau de protecció i seguretat de la ciutat de Palma per a les persones LGTBI.
- Aproximar-se a les necessitats i realitat de les persones LGTBI del municipi.
- Obtenir eines i estratègies municipals d'inclusió de la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere.

3 - Metodologia

En aquesta diagnosi s'ha optat per una metodologia d'investigació quantitativa, ja que sent una primera aproximació, el format enquesta, ens permetia fer un sondeig més generalitzat, amb major mostra i millor representativitat de la realitat de les persones LGTBI de Palma.

El qüestionari s'ha difós en format online i constava de 73 preguntes totals tenint en compte els diferents itineraris de l'enquesta amb les següents variables: persones migrants, persones amb discapacitat, el fet d'haver patit o no discriminació per ser una persona LGTBI i dins d'aquesta, haver interposat una denúncia.

Les preguntes estan dividides en 6 seccions, corresponents a:

1- Perfil Sociodemogràfic

2- Accés a recursos

3- LGTBIfòbia i Denúncia

4- Visibilitat

5- Educació i Ocupació

6- Alternatives

S'estima que el temps invertit a respondre el qüestionari complet amb tots els itineraris era d'un màxim de 20 minuts.

4 - Mostra

S'han obtingut un total de 331 respostes, de les quals s'han descartat 51 a causa de vàries circumstàncies que entrebanquen l'anàlisi des d'un criteri científic i estadísticament representatiu, tal com s'explica a continuació:

- Respostes contràries a les mateixes bases teòriques fonamentals de l'eina d'investigació (qüestionari) i que atempten contra el dret d'autodeterminació de les persones trans* negant l'existència de les persones cis i de les persones trans. Partint des de l'enfocament dels Drets Humans, l'equip investigador no podia permetre el cribratge i anàlisi de respostes basades en la transfòbia, és per això que s'han descartat totes les respostes que en identitat de gènere o en qualsevol altre ítem han indicat respostes obertament trànsfobes.
- Totes aquelles persones no residents en el municipi de Palma, ja que era la població diana i la selecció de la mostra d'aquesta investigació.
- Persones menors d'edat, perquè aquesta eina no és apta per aquest rang poblacional, a més de les dificultats normatives per recollir informació delicada d'aquesta població, el que requereix autorització expressa de tutors legals. Pel que s'han descartat i eliminat totes les respostes de menors d'edat.
- Les respostes de les persones no LGTBI, ja que la investigació es dirigeix exclusivament a aquest col·lectiu.

La mostra inicial prevista al projecte era de 40 respostes de persones LGTBI de Palma, pel fet que es tracta d'una primera aproximació, però l'equip investigador ha volgut donar importància a la recollida de dades i treballar sobre les 280 respostes validades.

La mostra inicial prevista al projecte era de 40 respostes de persones LGTBI de Palma, pel fet que es tracta d'una primera aproximació, però, l'equip investigador ha volgut donar importància a la recollida de dades i treballar sobre les 280 respostes validades.

A continuació desenvolupam les principals característiques sociodemogràfiques de la mostra validada.

IDENTITAT DE GÈNERE - TAULA 1

Comptant amb 280 qüestionaris vàlids de persones LGTBI que resideixen a la ciutat de Palma.

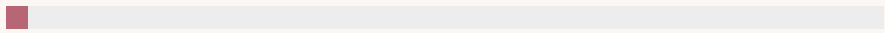
2,1%

Dones Trans*

2,5%

Homes Trans*

11,1%

Identitats No Binàries

37,9%

Dones Cis

46,4%

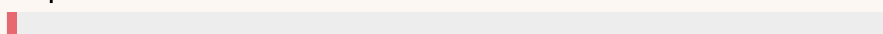
Homes Cis

ORIENTACIÓ SEXUAL - TAULA 2

1,1%

Heterosexuals, corresponent a persones Trans*

1,4%

Orientacions sexuals menys visibilitzades

19,3%

Lesbianes

35,7%

Bisexuals

42,5%

Gais

EDAT DE LES PERSONES PARTICIPANTS - TAULA 3

No s'han obtingut respostes a la franja de més de 65 anys, limitació que es pot haver donat per l'ús de la difusió per Xarxes Socials i la realització de l'enquesta en format online.

27%

Entre 18 i 24 anys

38,7%

Entre 25 i 34 anys

22,3%

Entre 35 i 44 anys

11,3%

Entre 45 i 54 anys

0,7%

Entre 55 i 64 anys

ESTAT CIVIL - TAULA 4

Les dades es corresponen a la situació legal de les persones enquestades.

1,1%

Persones divorciades

A horizontal bar chart with a light gray background. A small orange segment on the left represents 1.1% of the total length.

2,5%

Persones separades

A horizontal bar chart with a light gray background. A small light blue segment on the left represents 2.5% of the total length.

7,9%

Parelles de fet

A horizontal bar chart with a light gray background. A small red segment on the left represents 7.9% of the total length.

11,1%

Persones casades

A horizontal bar chart with a light gray background. A small dark red segment on the left represents 11.1% of the total length.

77,5%

Persones fadrines

A horizontal bar chart with a light gray background. A large dark blue segment on the left represents 77.5% of the total length.

0,7%

No tenen escolarització formal

1,8%

Tenen estudis primaris

11,8%

Tenen estudis secundaris

85,7%

Tenen estudis superiors
(Batxillerat, FP Grau Mitjà i/o Superior
o Estudis Universitaris)

SITUACIÓ LABORAL - TAULA 6

0,4%

Persones jubilades

5%

Treballen per compte propi

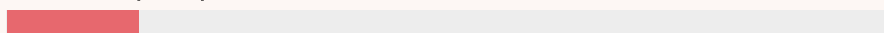
6,8%

Estudiants

15%

A temps parcial

20%

En situació d'atur

52,9%

A temps complet

També vàrem tenir en compte a la recollida de dades sociodemogràfiques el factor de Discapacitat, sent el percentatge de persones amb discapacitat d'un **6,1%**; d'aquestes, un **58,8%** amb un tipus de discapacitat física i un **41,2%** amb discapacitat intel·lectual (Taula 7 i 8).

ORIGEN - TAULA 9

Respostes rebudes en 4 grups: Espanya, Llatinoamèrica, Europa (Alemanya i Bulgària) i Altres (una persona d'origen sahrauí).

0,4%

Altres

Origen	Percentatge
Altres	0,4%
Països europeus	0,7%
Llatinoamèrica	5,7%
Espanya	93,2%

0,7%

Països europeus

5,7%

Llatinoamèrica

93,2%

Espanya

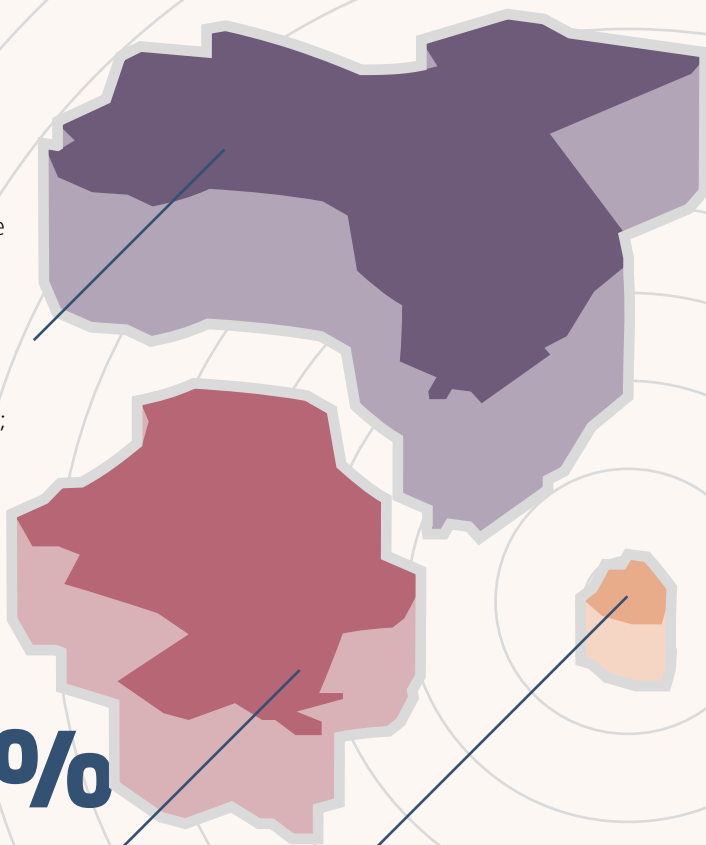
Respecte al grup de Llatinoamèrica, volem esmentar que trobem dins de la mostra els següents països d'origen: Mèxic, Brasil, Chile, Veneçuela, Equador, Hondures, Argentina, República Dominicana, Colòmbia, Uruguai, El Salvador i Paraguai.

Pel fet que la present investigació s'emmarca a la ciutat de Palma, trobarem pertinent demanar quin era el barri de Palma on es residia, realitzant posteriorment una classificació segons els 5 districtes de Palma.

30%

Nord

Així, del total de la mostra, un **30%** resideix al districte Nord, que comprèn les barriades de: Secar de la Real, Establiments, Son Espanyol, Son Sardina, Cas Capiscol, Camp Redó, Bons Aires, Plaça de Toros; Son Oliva, Amanecer, Sa Indioteria i Arxiduc.

22,7%

Ponent

El **22,7%** resideix al districte de Ponent, que correspon a les barriades de: Sant Agustí, Cala Major, Portopí, La Bonanova, Gènova, El Terreno, Bellver, Son Armadams, Sa Teulera, Son Espanyolet, Son Dureta, Santa Catalina, El Jonquet, Son Peretó, Son Flor, Son Serra-La Vileta, Son Roca, Son Ximelis, Son Anglada, Son Rapinya, Los Almendros-Son Pacs, Son Xigala, Son Vida, Son Cotoner, Son Dameto, Camp d'en Serralta i Es Fortí.

13,6%

Centre

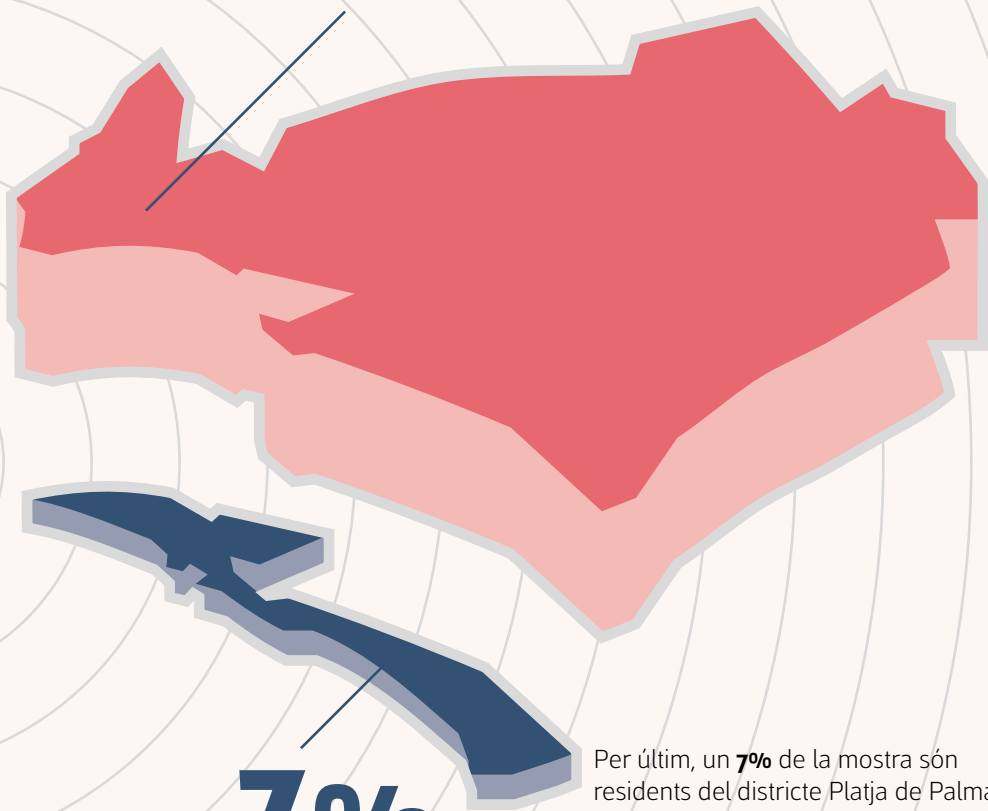
Un **13,6%** son residents al districte Centre, comprès pels següents barris: Sa Calatrava, Cort, Jaume III, Sa Llotja-Es Born, Mercat, La Missió, Montis-ion, Plaça Patins, Puig de Sant Pere, Sant Jaume, Sant Nicolau, La Seu i Sindicat.

26,7%

Llevant

Estadi Balear, Son Gotleu, Can Capes, Son Canals, La Soledat, Pere Garau, Foners, Polígon de Llevant, Son Malferit, Aeroport, El Pil·larí, Son Ferriol, S'Aranjassa, Sant Jordi i Sa Casa Blanca.

Continuant amb un **26,7%** de la mostra, que resideix al districte de Llevant, que comprèn les barriades de: Marqués de la Font Santa, Son Rullán, Verge de Lluc, Son Cladera, El Vivero, Rafal Vell, Son Fortesa Nord i Sud,

7%

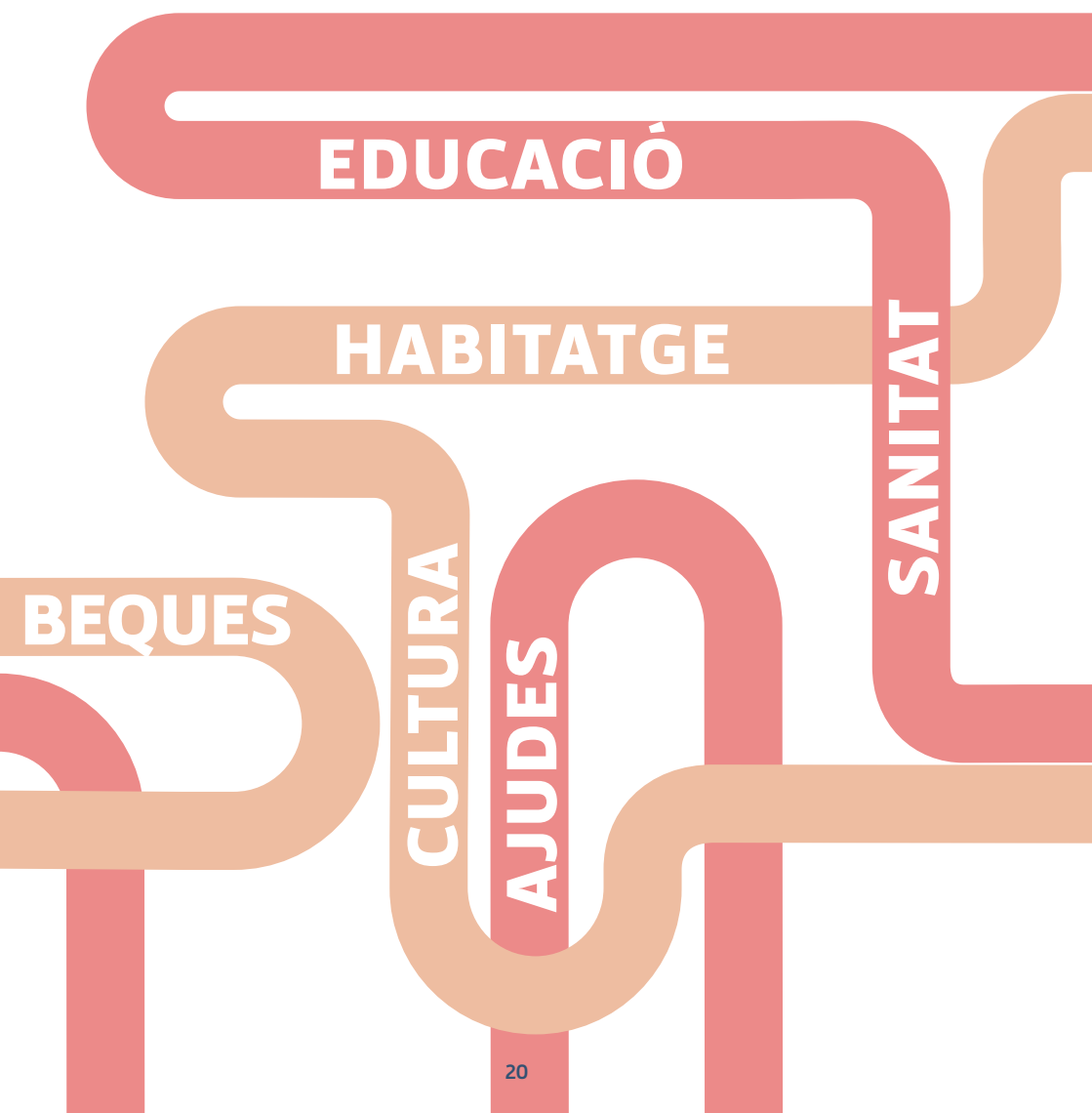
Platja de Palma

Per últim, un **7%** de la mostra són residents del districte Platja de Palma, que correspon a les barriades de: S'Arenal, Son Riera, Can Pastilla, Can Pere Antoni, Es Coll d'en Rabassa, Ses Meravelles i Es Molinar (Taula 13).

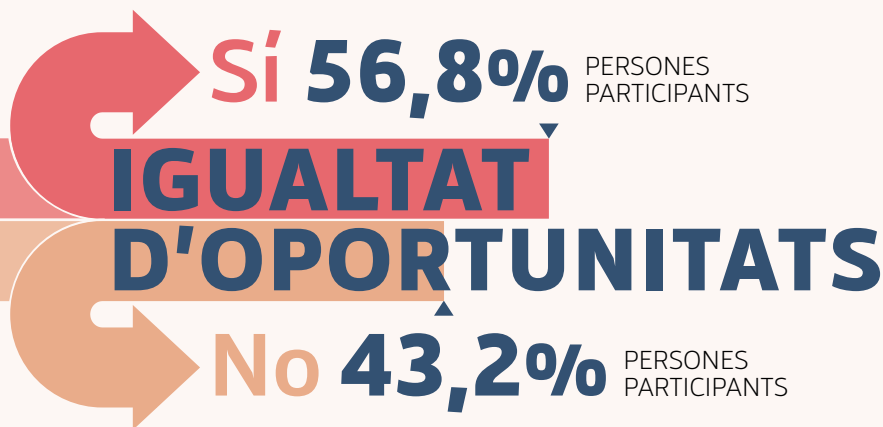
Respecte al temps de residència a la ciutat, trobem que un **78,7%** fa més de 6 anys que resideix a Palma; entre 3 i 6 anys un **7,2%**; amb el mateix percentatge trobem a les persones que porten entre 1 i 3 anys; un **3,6%** de la mostra resideix a Palma des de fa menys de 6 mesos i un **3,2%** entre 6 mesos i 1 any (Taula 14).

5 - Resultats de l'anàlisi quantitativa (enquestes)

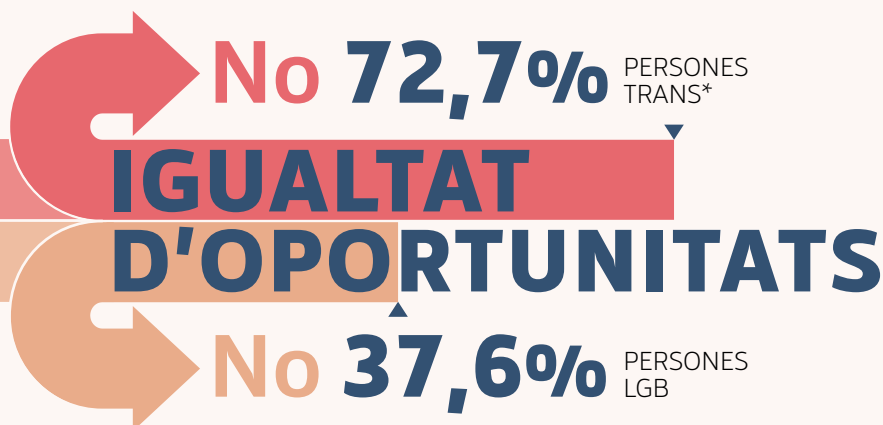
La recollida de dades a través del qüestionari, com detallarem anteriorment, s'ha articulada en diferents temàtiques, entre elles, les barreres d'accés a serveis i recursos, la percepció de LGTBfòbia, Seguretat i Denúncia, la Visibilitat de les persones LGTBI de la ciutat i els seus referents, la discriminació i les respostes educatives, l'accés al mercat laboral i les alternatives que les pròpies persones LGTBI des de la seva experiència i agència desenvolupen en primera persona.

Seguint el fil conductor del qüestionari, començarem analitzant l'accés a recursos, en demanar si *Creus que les persones LGTBI tenen igualtat d'oportunitats per accedir a tots els recursos?* Un **43,2%** de les persones participants consideren que les persones LGTBI no tenen igualtat d'oportunitats, front al **56,8%** que considera que sí.

Si aquesta dada la desagreguem en persones trans* i cis (LGB), s'observen clares diferències, sent el **72,7%** de les persones trans* les que diuen que no hi ha aquesta igualtat d'oportunitats, front un **37,6%** de les persones LGB que diuen que no hi ha aquesta igualtat (Taula 100).

Si aprofundim en els diferents serveis o recursos en els quals es poden produir situacions de discriminació, les persones participants afirmen haver patit discriminació en la via pública (**40,1%**), en el centre educatiu (**33,5%**), en bars i restaurants (**23,9%**), en el barri (**17,5%**), en espais d'oci (**16,1%**), en el centre de salut (**14,3%**), en el transport públic (**11,8%**), en grans esdeveniments i concerts (**11,80%**) en la comunitat/veïnat (**10,8%**), en instal·lacions municipals (**7,2%**), en discoteques i pubs (**7,5%**), en les OAC (**2,5%**), en comerços i supermercats (**2,2%**).

Amb relació a aquest tema, vam voler conèixer mitjançant una pregunta amb resposta oberta què proposaven les persones LGTBI enquestades: "*Quins aspectes consideres que haurien de millorar perquè l'accés a recursos sigui inclusiu?*". Trobem que un dels temes on s'ha coincidit en múltiples respostes, ha estat en la igualtat com a concepte, el bon tracte basat en el respecte i l'empatia; també en aquest sentit trobem la presumpció de cissexualitat i/o heterosexualitat. Un altre aspecte que destaquem és en relació als procediments administratius, tant en el tracte de lxs professionals públics, així com en una major inclusió en tots els tràmits administratius "*Hauria de quedar reflectida la diversitat en la documentació oficial, per exemple, en les sol·licituds*".

D'altra banda, on més han coincidit les respostes obertes recollides ha sigut en la importància de la formació i sensibilització en Diversitat Afectivo-Sexual i de Gènere, en aquest aspecte trobem que es considera important rebre formació desde les etapes educatives així com a diferents tipus de professionals com pot ser al professorat o al personal dels serveis públics; també s'esmenta millorar els seguiments i protocols específics per persones LGTBI.

En termes generals el **69,6%** de les persones LGTBI de Palma afirmen haver patit discriminació pel fet de ser LGTBI i desagregant les dades per identitat, un **81,8%** de les persones trans* afirmen haver patit discriminació enfront del **67,4%** de les persones LGB. Per edats, podem observar que en el rang d'edat de 18 a 24 anys amb un **80%** de respostes afirmatives, s'ha obtingut la major prevalença de discriminació. Cal assenyalar que entre les limitacions de la mostra, en les franges de 45-54 i 55-64, s'han obtingut molt poques respostes (**11,4%** i **0,7%** del total, respectivament) i que de la franja de més de 65 anys no s'han obtingut respostes. Desagregant les dades per orientació sexual observem que hi ha una major prevalença de discriminació entre les persones bisexuals (**75%**) i les lesbianes (**70,4%**) enfront dels gais (**63,9%**).

Explorant com van sentir que va ser aquesta discriminació, les persones participants afirmen haver rebut un tracte diferent (**25,7%**) enfront de sentir incommodatat o inseguretat (**23,7%**). Demanant si *Perceps que és més difícil sent una persona LGTBI realitzar un tràmit administratiu?* un **40,3%** considera que sí, sent les persones trans* les que afirmen aquest extrem, en el **65,9%**.

81,8%

Persones trans* que afirmen haver patit discriminació

69,6%

Persones LGTBI de Palma que afirmen haver patit discriminació pel fet de ser LGTBI

A l'hora de preguntar si *Evites realitzar tràmits administratius per no sentir-te incòmodx o per por de rebre comentaris LGTBfòbics?* Del total de la mostra, un **11,9%** han respost que sí. No obstant això, és significatiu que d'entre les persones trans*, un **29,5%** han respost que sí eviten fer tràmits administratius. Aquesta percepció, especialment de les persones trans*, podria tenir el seu origen en el fet que el **27,3%** ha respost que el personal de les administracions públiques els hi han posat entrebancs per a realitzar tràmits relacionats amb la seva identitat.

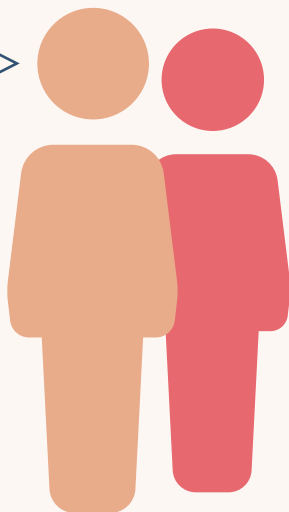
29,5%

Persones trans*
que eviten
fer tràmits
administratius

#@?*!!

27,3%

Van rebre traves
per part de personal
administratiu a causa
de la seva identitat

Desagregant les dades de presumpció d'heterosexualitat/cissexualitat per serveis, ens trobem que la resposta majoritària és "en tots o gairebé tots" amb un **52,1%**, seguit de "Sanitat" amb un **19,7%**, "l'Administració" amb un **4,3%**, "Educació" i "Laboral" amb un **3,2%** respectivament, finalment amb un **2,1%** les "empreses privades". Tan sols en el **15,4%** s'ha respost en "cap o gairebé cap". Cal destacar que en l'opció de "Tots o gairebé tots" s'han inclòs aquelles respostes que aglutinen més de 3 àmbits, ja que es tractava d'una pregunta de resposta oberta. D'entre les persones trans*, un **66,7%** responien afirmativament -viure aquesta presumpció de cissexualitat- en "tots o gairebé tots", enfront del **49%** de les persones cis.

Davant la pregunta de si *Creus que és necessari que el personal que treballa en l'Administració Pública tingui formació en DSG?* la resposta majoritària ha estat que "Sí", amb un **97,8%** de les respostes..

DEL TOTAL DE LA MOSTRA RECOLLIDA, UN **69,6%** AFIRMA HAVER PATIT ALGUNA VEGADA DISCRIMINACIÓ PER SER LGTBI A LA CIUTAT DE PALMA

Hem pogut distingir en diferents tipologies de discriminació, extraient que el percentatge major, amb un **74,5%**, són persones que han rebut insults (p.e. bollera, marieta, travelo, etc); seguint amb un **70,8%** que afirma haver rebut burles o imitacions; un **62,5%** afirma que alguna vegada han parlat malament sobre ellxs; el quart major percentatge, amb un **39,2%** de respostes afirmatives, respon afirmativament a la pregunta *T'han tret de l'armari?* (outing); a un **35,40%** li han deixat de parlar o li han ignorat; seguint amb: "No t'han deixat participar o t'han aïllat" (**27,9%**); un **26,9%** afirma haver patit assetjament alguna vegada, amb un

percentatge un poc inferior (**24,8%**) que confirma haver rebut amenaces; el **17,2%** ha patit violència física (t'han tirat, t'han donat cops o empentes); seguit per un **16,9%** que responen que sí han creat rumors sobre ellxs; un **6,2%** han afirmat haver patit agressions sexuals i un **5,5%** afirmen haver rebut alguna vegada una pallissa.

Cal esmentar que aquests resultats estan recollits d'una pregunta amb opció de resposta múltiple, obtenint que un percentatge elevat de la mostra ha sofert diferents tipologies de discriminació.

Per conèixer la freqüència de la discriminació s'ha aplicat una escala likert de 5 punts; "gairebé mai" (**14,9%**), "poques vegades" (**34,5%**), "algunes vegades" (**31,1%**), "moltes vegades" (**11,5%**) i "gairebé sempre" **8,1%**. Tenint en compte que el total de respostes a aquesta pregunta era en relació a les persones que havien respost afirmativament a haver patit discriminació, seleccionant les 3 categories superiors podem apreciar que en el **50,7%** dels casos la discriminació es produeix de manera habitual, enfront del **49,4%** dels casos, on es dona de manera més puntual.

ENS VA SEMBLAR NECESSARI CONÈIXER A TRAVÉS DE QUINES VIES S'EXERCIA LA DISCRIMINACIÓ, JA QUE L'ÚS DE LES XARXES SOCIALS, TELÈFONS MÒBILS, AIXÍ COM L'ANONIMAT QUE PROPORCIONA LA XARXA ACTUALMENT, HA PROPORCIONAT NOVES VIES D'EXERCIR DISCRIMINACIÓ.

Ens va semblar necessari conèixer a través de quines vies s'exercia la discriminació, ja que l'ús de les xarxes socials, telèfons mòbils, així com l'anonimat que proporciona la xarxa actualment, ha proporcionat noves vies d'exercir discriminació. No obstant això, el percentatge major recollit (**93,9%**) correspon a la via presencial; seguint en segona posició amb un **33,3%** la via de les xarxes socials; el tercer percentatge més elevat, amb un **19%** correspon a la via telefònica; seguint-los en percentatges menors amb un **6,1%**, la via carta anònima; un **2,7%**, altres vies i, finalment, amb un **0,7%**, via pintades.

La següent pregunta indaga sobre la possibilitat d'acció i/o les estratègies de supervivència que han desenvolupat les persones LGTBI davant la violència. Les principals respostes, d'entre les opcions de multiresposta, han estat "Evitava trobar-me amb les persones que em discriminaven" amb un **48,9%** i "Fingia ser hetero" amb un **48,2%**, a continuació les segueixen "Evitava els llocs on m'havien discriminat", "Evitava mostrar afecte a la meua parella" i "M'esplaiava amb amigues" amb un **37,6%**, **36,9%** i **32,6%** respectivament. "Vaig canviar de ruta" amb un **22%**, o fins i tot "Vaig canviar de casa" amb un **2,8%**, tractant-se estadísticament d'una dada molt reduïda, però que a la pràctica comporta que 4 persones de la mostra han

hagut d'abandonar el seu domicili habitual per la discriminació que patien, amb tot el que això comporta. Trobem altres conseqüències que es poden valorar de forma més negativa com "No sortir al carrer" amb un **10,6%** o "Consumia substàncies" amb un **12,8%**. La resposta de "Fingia ser cis" té un **12,8%** de les respostes, no obstant això, cal analitzar-la exclusivament des de les respostes de les persones trans* que responen afirmativament en el **51,9%** dels casos, per damunt fins i tot de les persones LGB que fingien ser heterosexuales.

Una de les variables que s'han investigat és la percepció de seguretat, des de la pròpia percepció de les persones LGTBI, fins als processos de denúncia. Dins d'aquest col·lectiu es destaca la "mirada" com un concepte d'inclusió/exclusió lligat a la seguretat i a la visibilitat en els espais públics, és per això que se li ha preguntat a les participants si "Perceps mirades de discriminació a Palma pel fet de ser LGTBI?" al que de les 148 respostes (**52,9%** de la mostra total) un **67,4%** han respost que sí que perceben mirades negatives, enfront del **25,7%** que contesten que no, i un **6,9%** que diuen percebre mirades a vegades. Pel que es podria apuntar al fet que el **74,3%** de les persones LGTBI han patit en alguna ocasió mirades incòmodes o discriminatòries a la ciutat de Palma.

Les mirades van lligades en gran part a la visibilitat de les pròpies persones LGTBI, per la qual cosa en preguntar "En quin grau consideres que es visibilitzen les persones LGTBI a Palma?" aplicant una escala likert de 5 opcions, s'ha obtingut que el **6,4%** consideren que "mai" es visibilitzen les persones LGTBI, el **26,4%** consideren que "poques vegades", el **43,2%** consideren que "algunes vegades", el **17,9%** creuen que "bastantes vegades" i finalment el **6,1%** afirma que les persones LGTBI es visibilitzen "habitualment".

En incidir en la primera persona amb la pregunta "Et visibilitzes com a persona LGTBI a Palma?" el **69,9%** de les persones enquestades responen que sí, per la qual cosa seria congruent la percepció i la pròpia vivència de la visibilitat, ja que agafant el tram superior de la pregunta anterior obtenim que el **67,2%** perceben un alt grau de visibilitat (algunes vegades, bastantes vegades i habitualment).

Això es fila amb les respostes a l'afirmació "Sento que puc expressar la meua identitat de gènere i/o orientació sexual lliurement a l'entorn de la ciutat de Palma" on el **4,3%** i el **23,6%** han respost "mai" o "gairebé mai", enfront del **11,8%** i el **28,6%** que han respost "sempre" o "gairebé sempre". En el punt intermig es situen el **31,8%** de les respostes.

També preguntarem amb resposta oberta: "De quina forma ets visible com a persona LGTBI?", obtenint que la primera acció era sent unx mateix/a/i, parlant obertament sobre la identitat i/o orientació, mitjançant l'expressió de gènere i amb una actitud fora de la cis-heteronormativitat. També s'han obtingut coincidències en quant a l'activisme mitjançant la participació social en espais LGTBI, la difusió de contingut Queer en diferents plataformes, especialment en xarxes socials, o formant part de voluntariat.

Un altre punt on hi ha hagut múltiples respostes és en quant a ser visible amb la parella en espais públics (p.e. mostres d'afecte pel carrer), així com també amb l'ús de marxandatge, mitjançant complements com per exemple, polseres amb la bandera LGTBI.

En la següent pregunta vam voler saber qui exercia la discriminació, recollint que el major percentatge (**72,2%**) venia per part de persones desconegudes, li segueix amb un **41,10%** la discriminació per part de companys de classe o de treball; el **37,5%** afirma que la discriminació la rebia per part de persones del seu propi entorn (familiars i/o amitats); el **14,6%** reconeix haver patit discriminació per part de professionals de l'administració pública; seguit per un **13,9%** provinent del personal de serveis (comerços, locals) i finalment, un **10,4%** que correspon a la discriminació rebuda per part dels veïns.

DE LES PERSONES PARTICIPANTS QUE AFIRMAVEN HAVER PATIT DISCRIMINACIÓ, TAN SOLS EL 7,5% AFIRMA HAVER INTERPOSAT UNA DENÚNCIA/RECLAMACIÓ.

De les persones participants que afirmaren haver patit discriminació, només el **7,5%** afirma haver interposat una denúncia/reclamació. Tot i que es tracta d'una mostra molt reduïda (entre 19 i 31 persones) s'ha decidit exposar en profunditat les respostes sobre el procés de denúncia, ja que malgrat no ser extrapolable a la població general (no és estadísticament significatiu) si que creiem que permet mesurar tant la vivència del procés de denúncia com els resultats dels pocs casos que es plantegen, i que en qualsevol cas s'haurien d'aprofundir amb una recerca qualitativa.

Respecte a la tipologia de denúncia, de les 27 persones que han respost, 10 van interposar una queixa o reclamació, 4 van interposar una denúncia per via penal, 3 per la via civil i 2 per la via administrativa (deduint per part de l'equip investigador que es tracta de l'aparell sancionador de la llei 8/2016, però caldria continuar explorant per a poder fer afirmacions generalitzades). A l'hora d'interposar la denúncia/reclamació un **25,9%** afirmen haver-se trobat amb traves o dificultats (7 persones), enfront del **74,1%**. La xifra s'inverteix en preguntar si "*Creus que se't va facilitar tota la informació relativa als teus drets?*" ja que el **80,6%** responen negativament (25 persones) enfront del **19,4%** que afirmen haver rebut tota la informació.

En preguntar per la resolució del procés de denúncia, tan sols el **11,8%** (2 casos) diuen que es va resoldre favorablement amb sentència/infracció per LGTBIfòbia, altres 2 casos es van resoldre favorablement però sense tenir en compte la LGTBIfòbia, un **41,2%** (7 casos) es van resoldre negativament i un **35,3%** (6 casos) encara es troben en procés de resolució.

La utilitat de la denúncia és un altre dels factors importants, no solament per la condemna, sinó per l'efecte de cessament que té sobre la violència, o no, i la reparació a les víctimes. En aquest cas el **84%** (21 persones) considera que el procés de denúncia no ha estat reparador de la situació de LGTBIfòbia.

En relació a les polítiques municipals LGTBI s'han abordat diverses preguntes, amb la finalitat de conèixer quines estratègies tenen un major impacte i quines s'han de re-pensar. Començant per si "*Has vist campanyes LGTBI a la ciutat?*" el **69,60%** respon afirmativament enfront del **30,4%**. No obstant això, en preguntar si "*Consideres que les ajudes i polítiques de suport de l'Ajuntament de Palma cap a les persones LGTBIQ+ són suficients o insuficients?*" El **69,3%** afirma que són insuficients o totalment insuficients, enfront d'un **10,4%** que considera que són suficients o totalment suficients (**8,6%** i **1,8%**) respectivament. En l'escala likert s'ha obtingut un 1,89 sobre 4 de mitjana amb una desviació típica del 0,67 (N = 223), la qual cosa ponderat sobre 10 representaria un **4,73** de nota mitjana respecte a les polítiques LGTBI de l'Ajuntament de Palma.

Respecte al temps desde que han vist l'última campanya LGTBI, el **20,9%** fa un mes, el **15%** fa menys de 3 mesos, el **38,8%** en l'últim any i el **25,3%** en els últims 5 anys.

En relació a la percepció de seguretat de les persones LGTBI de Palma s'ha tractat en format de "ciutat amigable" amb una escala likert de 4 respostes, valorant el **3,9%** que "molt" i el **48,2%** que "bastant", enfront del **39,30%** que pensen que "poc" i el **1,4%** que diuen que "res". Un **7,1%** ha respost que no ho sap.

Demanant a les persones enquestades que valoressin la seguretat per a les persones LGTBI a Palma tan sols el **2,9%** i el **15,8%** consideren que la seguretat a Palma "molt bona" o "bona" enfront d'un **11,9%** i un **32%** que valoren "res" o "poc" segura la ciutat. En el punt intermig es troben el **37,4%** de les respostes.

En aquest bloc, centrant-nos en l'àmbit educatiu, a la pregunta "*Estudies o vas estudiar en un centre educatiu de la ciutat de Palma?*" Vam obtenir que un **75,80%** de la mostra estava realitzant o havia realitzat els seus estudis en centres educatius de la ciutat. D'aquest **75,8%**, afirmen haver patit més de la meitat (**52,8%**) discriminació per ser LGTBI durant la seva etapa educativa.

Un altre aspecte que considerarem important era conèixer la percepció de les conseqüències que podrien haver provocat el fet d'haver patit LGTBIfòbia durant l'etapa educativa. Per aquest motiu, realitzarem una pregunta amb opció de

multiresposta per a conèixer les àrees que s'havien vist afectades a conseqüència de la discriminació patida durant el període de formació de les persones enquestades.

UN ALTRE ASPECTE QUE CONSIDERAREM IMPORTANT ERA CONÈIXER LA PERCEPCIÓ DE LES CONSEQÜÈNCIES QUE PODRIEN HAVER PROVOCAT EL FET D'HAVER PATIT LGTBIFÒBIA DURANT L'ETAPA EDUCATIVA.

Les dades obtingudes ens mostren que un **88,1%** afirmen que la discriminació per ser LGBTI en l'etapa educativa va afectar el seu autoconcepte (autoestima); en segon lloc, amb un **71,7%** ens mostra que va afectar en les seves relacions socials; seguit per les conseqüències en les relacions familiars (**39,6%**); un **38,4%** reconeixen que la LGTBIfòbia va provocar conseqüències en el seu rendiment acadèmic, influint en les notes obtingudes (**32,7%**) i al fet de repetir curs (**13,8%**). El **10,10%** afirmen que aquest factor de discriminació va suposar l'abandó dels estudis i finalment, a un **3,1%** els va afectar en altres aspectes de la seva vida.

Seguint en l'àmbit educatiu, vam obtenir que un **88,2%** del total de la mostra van respondre "no" a la pregunta: "*Per part del centre educatiu Es va actuar davant les situació de discriminació a persones LGBTI?*".

També vam voler preguntar sobre la formació en matèria de Diversitat Afectivo-Sexual i de Gènere, obtenint que un **85,5%** de la mostra no havia rebut cap mena de formació sobre aquest tema durant la seva etapa educativa.

En quant a la percepció de la relació entre la LGTBIfòbia i l'abandó escolar, preguntarem: "*Creus que la discriminació a les persones LGBTI pot provocar l'abandó escolar?*". Obtenint que un **99,1%** del total de la mostra considerava que la discriminació per ser LGBTI durant aquest període podia provocar l'abandó escolar.

En referència a l'oferta cultural relacionada amb el col·lectiu LGBTI de la ciutat de Palma vam obtenir que un **64,3%** de la mostra total valora com res o poca l'oferta cultural LGBTI existent a la ciutat.

Seguint amb l'apartat d'Ocupació d'aquest bloc d'Educació i Ocupació, un **60,70%** creuen que existeixen desavantatges a la ciutat de Palma per a que les persones LGBTI trobin feina.

En quant als processos de cerca de treball a Palma, un **13,3%** afirma haver patit discriminació en aquests processos.

D'altra banda, pel que fa a l'entorn laboral, un **11,9%** ha patit discriminació per part dels seus companys de treball, enfront d'un **3,5%** que l'ha patit per part de companyes de treball; un **8%** l'ha patit per part de clients i un **7,1%** per part dels seus superiors.

En referència a les dades d'ocupació i ocupabilitat descrits en l'apartat de dades sociodemogràfiques de la mostra, cal assenyalar que si es desglossen les dades segons la identitat de gènere trobem grans diferències en la mostra, sent les persones que treballen actualment:

HOMES CIS
80%

DONES CIS
71,7%

HOMES TRANS
57,1%

DONES TRANS
33,3%

Persones que treballen actualment

Trobem relació en la percepció que no existeixen suficients recursos específics per al col·lectiu LGTBI, amb un **84,6%** de respostes "no" a la pregunta: "Creus que a Palma hi ha suficients recursos per a persones LGTBI?". Amb la pregunta: "Diries que existeixen espais segurs per a persones LGTBI a Palma?" on un **40,30%** consideren que no existeixen espais segurs a Palma. L'absència de recursos, és a dir, la falta de locals LGTBI, oferta cultural i d'oci, esdeveniments, zones d'ambient... suposa a la vegada l'absència d'espais segurs per a les persones LGTBI que resideixen a la ciutat de Palma.

Per aprofundir a l'hora de conèixer quins consideren les persones LGTBI de la ciutat de Palma espais segurs i quins no, es va plantejar aquesta disjuntiva a través de dues preguntes obertes. A partir d'elles, s'ha realitzat un extracte a través de la metodologia de l'arbre de nodes, i ja en l'extracció cal destacar que s'han obtingut gairebé el doble de respostes a la pregunta de "espais no-segurs" (172 respostes validades) enfront de "espais segurs" (106 respostes validades).

El que concerneix a la percepció de les persones LGTBI de Palma, trobem com a "espais no segurs" les zones d'oci com a discoteques, pubs, locals d'oci nocturn que no són LGTBI friendly, com els que podem trobar a la zona d'esbarjo de "Passeig Marítim". També hem trobat referències a zones No-LGTBI dins de la ciutat, com a zones concretes del centre de Palma, així com, diferents barris de les zones perifèriques de la ciutat. Seguint amb els "espais no segurs", trobem els esdeveniments esportius o zones esportives com a camps de futbol i gimnasos. També, en menor mesura, s'ha considerat el transport públic com un espai no segur per al col·lectiu LGTBI. D'altra banda, diverses respostes han fet referència als centres educatius com a espais no segurs; també s'han esmentat els esdeveniments amb aglomeracions de gent com a espais on no es senten segurs.

Cal esmentar que diverses respostes han estat "tots" o han realitzat una llista de molts espais no segurs; en moltes respostes s'ha puntualitzat que els "espais no segurs" no depenen tant de l'espai, sinó de les persones que es troben en aquest espai, trobant que les ideologies d'extrema dreta, l'homofòbia, la LGTBIfòbia, la intolerància i la falta de respecte, pot convertir qualsevol espai en un no segur.

D'altra banda, en "espais segurs" trobem l'Oci LGTBI, que engloba els locals, bars, botigues, discoteques, esdeveniments d'oci i culturals específics per a la població LGTBI. També les zones d'ambient o determinats espais dins de la ciutat que són considerats per la mostra com a espais LGTBI friendly o Queer.

D'altra banda, diverses respostes s'han referit a tenir un entorn amable i respectuós (la seva pròpia casa, familiars, amistosats...) com a espai segur. També les

entitats LGTBI, com Ben Amics, i les associacions que mantenen un compromís amb la lluita dels drets LGTBI es perceben com a espais segurs per a la comunitat. Així mateix es perceben com a segurs alguns serveis públics dins de la ciutat com els espais per a joves (Casals per Joves) o Dinamo (Servei de Dinamització del Lleure de Joves als barris de l'Ajuntament de Palma).

En menor mesura hem recollit, que l'entorn laboral es considera, en alguns casos, com a segur. Finalment, cal ressenyar que algunes persones a causa de la seua "passing" o facilitat per a no ser identificades com LGTBI assenyalen que tenen una percepció major de seguretat, ja que el no ser llegides per la resta de la societat com a pertanyents al col·lectiu, perceben no patir un índex tan elevat de violència (en comparació lògicament amb persones LGTBI més visibles a ulls de la societat).

En indagar sobre referents LGTBI, les persones participants han donat respostes bastant homogènies. L'equip investigador ha garbellat els noms propis per agrupacions per a evitar personalitzacions i enfocar-ho a moviments col·lectius. Entre les principals respostes es troben:

- Drags Queens i personatges rellevants del territori com Vivian Caoba o Candy Kane. Encara que també s'han obtingut considerables respostes de Samantha Hudson, tenint en compte l'especial repercussió que està tenint mediàticament.
- Iniciatives educatives i de professorat LGTBI, amb especial al·lusió a diverses persones que componen l'associació La Lioparda Teatre, així com a membres de la Mostra Out.
- Càrrecs polítics, bé per les seves competències en matèria LGTBI o bé per la seva visibilitat constant com a personatges públics.

I finalment, l'equip de Ben Amics, que també ha estat nomenat en multitud de respostes i al·ludint a persones concretes tant de l'equip tècnic com de les diferents Juntes Directives que ha tingut l'entitat.

Seguint amb la visibilitat i referents per a les persones LGTBI de Palma, es va preguntar *Com creus que es pot millorar la visibilitat del col·lectiu LGTBI a la ciutat?*, com a pregunta oberta, de manera que s'ha realitzat un arbre de nodes per analitzar les principals propostes de les participants. Les respostes s'han aglutinat en 4 nodes principals: 1. Campanyes, 2. Educació, 3. Cultura i Oci i 4. Comunicació. Respecte al node de Campanyes, han destacat entre les respostes la necessitat de generar campanyes de sensibilització social i de referents LGTBI locals, que al seu torn era una de les necessitats que es plantejava anteriorment. Respecte a l'Educació, s'ha lligat principalment al marc de l'educació

obligatòria i els centres educatius, com a prevenció de l'assetjament escolar i sensibilització de les persones més joves, també s'han dut a terme algunes aportacions respecte a la formació del personal de l'administració pública i dels serveis, per exemple, en els poliesportius o el personal de seguretat privada.

UN DELS NODES AMB MÉS APORTACIONS HA ESTAT EL DE CULTURA I OCI, EN TANT QUE LES PERSONES LGTBI CONSIDEREN QUE FALTEN ESPAIS SEGURS DE TROBADA, PROPOSTES D'ACTIVITATS INCLUSIVES, PROGRAMACIÓ DE TEATRE, XERRADES, ESDEVENIMENTS, ENTRE D'ALTRES, TANT EN UN SENTIT D'INTERCANVI I SOCIALITZACIÓ ENTRE IGUALS COM EN EL FOMENT DE LA CULTURA A L'ABAST DE TOTA LA CIUTADANIA.

Respecte a l'últim node de Comunicació, les persones participants han assenyalat en repetides ocasions la importància de donar difusió i visibilitat a les necessitats i reivindicacions del col·lectiu LGTBI a través de la comunicació, anuncis i els mitjans de difusió, com a estratègia de "normalització" i sensibilització social.

Finalment, cal assenyalar que encara que de manera minoritària, s'han realitzat aportacions respecte a polítiques LGTBI transversals, amb exemples com les campanyes de l'EMT en el marc de l'Orgull, un major finançament en matèria LGTBI o la constitució del Centre LGTBI de Palma, amb referències tant del Centre LGTBI de Barcelona com de la residència per a persones majors LGTBI de Fundació 26 de Desembre a Madrid.

6 - Conclusions

Com a antecedent, l'equip investigador vol mostrar la seva sorpresa a causa del gran impacte de la Diagnosi -en el sentit de l'àmplia resposta rebuda per part de la ciutadania LGTBI de Palma-, ja que inicialment s'havia projectat com una recerca pilot amb una mostra de 40 persones, per fer una primera aproximació a les necessitats i estratègies de les persones LGTBI de Palma.

No obstant això, s'han recollit més de 331 respostes, de les quals s'han validat finalment 280, la qual cosa demostra un gran interès per part d'aquest col·lectiu, així com la mateixa necessitat de reconeixement i visibilitat, d'expressar les dificultats, obstacles i traves que Lesbianes, Gais, Trans, Bisexuals i Intersexuals es troben en la seva quotidianitat, així com de les estratègies de supervivència que desenvolupen. La mostra finalment obtinguda s'aproxima bastant a la necessària per a extrapolar les dades a la població LGTBI total resident a Palma, tenint en compte els criteris sociodemogràfics i de percentatge de població LGTBI estimat d'entre 18 i 65 anys.

Malgrat tractar-se d'una recerca pionera a la ciutat de Palma, és necessari situar el punt de partida com una recerca pilot per evitar caure en generalitzacions. A més, és necessari focalitzar la perspectiva en la interseccionalitat que s'ha d'aplicar a recerques futures sobre les persones LGTBI. Sent congruents amb aquesta perspectiva d'interseccionalitat, cal destacar les limitacions de la recerca en quant a l'accés de la població diana, ja que el canal principal de difusió ha estat en línia, i a través de xarxes socials, la qual cosa podria explicar l'escassa participació de persones majors de 45 anys. En la mateixa línia es pot observar que la majoria de participants compten amb estudis superiors, per la qual cosa no seria lògic assenyalar que les persones LGTBI tenen majors estudis, sinó que a causa del grau d'implicació del qüestionari i la facilitat de participació social, així com l'impacte en perfils de joves universitaris, ha implicat que aquesta mostra es trobi segurament sobrerrepresentada. Finalment, cal assenyalar les limitacions històriques que el col·lectiu LGTBI ha tingut per a aproximar-se a les realitats de les persones amb diversitat funcional, així com de les persones migrants, la qual cosa novament es reflecteix en l'escassa mostra recollida. Tot això apunta a la necessitat de continuar aprofundint en la recerca de les necessitats i les estratègies de supervivència enfront de les violències per part de les persones LGTBI, encara que lamentablement aquesta entitat no podrà continuar fent aquesta labor en el marc de la present convocatòria a causa d'una modificació en les bases de la subvenció.

Aquestes conclusions no poden partir d'un altre lloc que el de visibilitzar les violències que encara avui dia continuen patint les persones LGTBI del municipi de Palma, amb dades esgarrifoses com un 69,6% de persones que diuen haver patit discriminació pel fet de ser LGTBI, un 54,3% que diuen haver-la patit a la ciutat de Palma, o un 19,7% que afirma que aquestes situacions de discriminació, exclusió o tracte diferencial es produeix per part de les mateixes administracions públiques. Una dada que contrasta amb aquesta necessitat sentida i percebuda d'absència de formació de professionals, especialment dels àmbits sensibles. En relació amb aquestes dades, cal assenyalar que la Escola de Formació Municipal des de l'any 2020 no ha tornat a oferir formació específica i especialitzada en Diversitat Afectivo-Sexual i de Gènere al personal de l'Ajuntament de Palma.

La violència que pateixen les persones LGTBI es remunta a les etapes educatives, amb fins a un 52,8% que afirmen haver patit assetjament escolar, dades similars als resultats que s'han obtingut en altres investigacions realitzades per Ben Amics

en l'àmbit educatiu o fins i tot de la mateixa FELGTBI+. Aquestes situacions tenen conseqüències tràgiques com ja analitzarem a l'Informe de Risc de Suïcidi en joves LGTBI, amb una correlació estadísticament significativa entre haver patit assetjament escolar i la ideació suïcida, a més d'extreure altres indicadors relacionats amb l'abandó escolar o el desenvolupament biopsicosocial.

En matèria laboral, tal com es desenvolupava a l'anàlisi, les dades apunten a bretxes de desigualtat significatives entre l'ocupabilitat dels homes cis GB (80%) i el de les dones trans* (33,3%) respecte a l'accés al mercat laboral. Això es pot vincular al concepte d'"idoneïtat" com a aglutinador dels processos de selecció de personal per a descartar a les persones trans* a causa de la tendència de taxes d'estudis superiors molt baixes, poca experiència laboral i treballs precaritzats, per la qual cosa es podria assenyalar un circuit d'exclusió que es remunta a les situacions d'abandó escolar lligades a la discriminació en els centres educatius, especialment d'aquelles persones trans* més majors o migrants, encara que això s'haurà d'abordar amb major exhaustivitat per a poder extreure dades concloents.

Respecte als Delictes d'Odi, malgrat que el percentatge de discriminació és molt elevat, les persones que han interposat denúncies amb relació a la mostra total són ínfimes, 7,5% de la mostra, la qual cosa dóna mostra de la necessitat de sensibilització sobre la utilitat de la denúncia i de l'important que resulta lluitar contra els obstacles que comporten al fet que els processos de denúncia no siguin reparadors de les situacions de violència que viuen les persones LGTBI.

No obstant això, quantitativament no permet fer hipòtesi respecte a qüestions més concretes, que en tot cas haurien d'analitzar-se des d'una perspectiva qualitativa. La tendència de les dades podria portar a pensar que la violència prové majoritàriament per part de "desconeguts" i "companys de classe o del treball", fins i tot de "família/amistats", mentre que les vies principals solen ser "presencial" i "xarxes socials", per la qual cosa caldria assenyalar hipòtesis per a futures recerques respecte al perfil de les persones agressores, amb la condició de poder articular polítiques públiques centrades en aquesta problemàtica amb major grau d'èxit.

Carrer Guillem Galmés 2, entresol 1 i 2,
07004 Palma, Illes Balears

benamics@benamics.com

www.benamics.com

Ajuntament de Palma